

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 27/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť L. L. F., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. P., advokátska kancelária P. L., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 1420/2004 a jeho uznesením z 21. februára 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. L. F. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. augusta 2009 doručená sťažnosť L. L. F., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. P., advokátska kancelária P. L., s. r. o., B., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 1420/2004 a jeho uznesením z 21. februára 2007 (ďalej len „uznesenie z 21. februára 2007“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«Návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 30. 03. 2004 podanom na Exekútorskom úrade v M., JUDr. V. K., súdny exekútor,... sa Slovenská obchodná inšpekcia, ústredný inšpektorát... ako oprávnený, domáhala voči povinnej - L. L. F... sumy vo výške 150 000 Sk...

Poverený súdny exekútor... upovedomil sťažovateľku ako povinnú o začatí exekúcie na vymoženie sumy 150 000 Sk,... sťažovateľka prevzala... „Upovedomenie o začatí exekúcie“ dňa 27. 09. 2006 a následne v zákonnej 14-dňovej lehote... podala námietky. Nakoľko uvedené námietky neboli podpísané, dňa 22. 11. 2006 sa na Okresný súd Bratislava II dostavila sestra sťažovateľky - pani L. L... ako splnomocnenec sťažovateľky, za účelom podpísania námietok proti exekúcii a do exekučného spisu doložila plnomocenstvo udelené dňa 22. 03. 2006 sťažovateľkou ako splnomocniteľom...

Po doručení týchto námietok súdnym exekútorom... Okresnému súdu Bratislava II tento uznesením, sp. zn. 37Er 1420/04-29, EX 252/04, zo dňa 21. 02. 2007... námietky povinnej (t. j. sťažovateľky) zo dňa 01. 10. 2006 odmietol. Okresný súd Bratislava II v odôvodnení tohto uznesenia uviedol, že... preskúmal plnú moc zo dňa 22. 03. 2006 a zistil, že podľa plnej moci udelenej pani L. L., táto nebola splnomocnená na konanie pred súdom. Z týchto skutočností Okresný súd Bratislava II vyvodil záver, že námietky proti exekúcii boli podané neoprávnenou osobou, t. j. niekým, kto na podanie námietok nebol oprávnený, a z uvedeného dôvodu námietky odmietol.

Okresný súd Bratislava II následne doručoval vyššie uvedené uznesenie, sp. zn. 37Er 1420/04-29,... pani L. L., na adresu... B... Uvedenú zásielku sa doručovateľovi nepodarilo doručiť dňa 23. 05. 2007, preto v tento deň oznámil adresátovi, že zásielka je uložená na pošte. Nakoľko si adresát - L. L., neprevzala uvedenú zásielku v odbernej lehote na pošte, vrátila sa Okresnému súdu Bratislava II dňa 18. 06. 2007. Touto cestou sťažovateľka poukazuje aj na skutočnosť, že hoci súd v doručovanom rozhodnutí sám

konštatoval, že pani L. L. nie je osobou splnomocnenou na konanie o námietkach pred súdom, predmetné rozhodnutie jej napriek tomu ako neoprávnenej osobe doručoval.

Uznesenie o odmietnutí námietok, sp. zn. 37Er 1420/04-29, zo dňa 21. 02. 2007, Okresný súd Bratislava II odoslal dňa 21. 05. 2007... aj sťažovateľke na adresu... B... Na uvedenej adrese sa sťažovateľka nezdržovala od septembra 2003, o čom bol súd upovedomený aj z podaných námietok proti exekúcii. Vzhľadom na skutočnosť, že súd zaslal zásielku na túto neaktuálnu adresu, zásielka sa súdu vrátila dňa 23. 05. 2007 z dôvodu, že adresát je neznámy. Okresný súd Bratislava II znova odoslal predmetné uznesenie sťažovateľke aj dňa 10. 07. 2007..., a to na adresu... B... Nakoľko sa doručovateľovi dňa 11. 07. 2007 zásielku nepodarilo doručiť, opakovane bola zásielka doručovaná nasledovný deň, t. j. 12. 07. 2007. Z dôvodu, že aj tento pokus o doručenie zásielky bol neúspešný, zásielka bola uložená na pošte dňa 12. 07. 2007 a keďže nebola v odbernej lehote prevzatá, vrátila sa súdu dňa 01. 08. 2007.

Na základe uvedených skutočností a márne uplynutie lehoty na podanie odvolania podľa ustanovenia § 159 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok... uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 31. 07. 2007.

Sťažovateľka ako podnikateľský subjekt mala v čase, keď Okresný súd Bratislava II vydal uznesenie, sp. zn. 37 Er 1420/04-29, t. j. dňa 21. 02. 2007, ako miesto podnikania uvedenú adresu... B., avšak v čase, keď jej Okresný súd Bratislava II doručoval uznesenie, sp. zn. 37Er 1420/04-29, t. j. dňa 21. 05. 2007 a 10. 07. 2007, mala uvedené miesto podnikania na adrese... B.... Uvedený údaj bol súčasťou výpisu zo živnostenského registra, ktorý je verejne dostupným registrom... Vo výpise sťažovateľky zo živnostenského registra je uvedený aj údaj, že pôvodná adresa miesta podnikania sťažovateľky „... B.“ bola platná do 21. 03. 2007. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že v čase doručovania zásielky Okresným súdom Bratislava II uvedená adresa... B., nebola aktuálna (aktuálnou adresou v čase doručovania bola... B.), a teda sťažovateľka, keďže sa na uvedenej adrese od 21. 03. 2007 vôbec nezdržovala, nemohla mať vedomosť o tom, že jej bolo oznámené uloženie zásielky na pošte, a teda nemala ani možnosť oboznámiť sa s jej obsahom...

ak mali námietky sťažovateľky proti exekúcii zo dňa 01. 10. 2006 nedostatky, spočívajúce vtom, že neboli podpísané alebo chýbalo plnomocenstvo na zastupovanie

povinného v konaní, t. j. odstrániteľné nedostatky, súd mal povinného vyzvať uznesením na ich odstránenie s poučením o spôsobe vykonania opravy alebo doplnenia...

postupom Okresného súdu Bratislava II spočívajúcom v doručovaní uznesenia o odmietnutí námietok, sp. zn. 37 Er 1420/04-29, zo dňa 21. 02. 2007, sťažovateľke ako povinnej v exekučnom konaní na adresu, ktorá v tom čase nebola miestom jej podnikania, čo vyplývalo aj verejne prístupného živnostenského registra, bola odopretá možnosť prevziať si doručovanú zásielku v zákonnej lehote, oboznámiť sa s jej obsahom a podať proti uzneseniu opravný prostriedok...

právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo porušené postupom Okresného súdu Bratislava II, a to nerešpektovaním povinnosti súdu podľa ust. § 43 Občianskeho súdneho poriadku, kedy sťažovateľka nebola uznesením súdu vyzvaná na odstránenie nedostatkov námietok proti exekúcii zo dňa 01. 10. 2006 a následne doručovaním uznesenia Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 37 Er 1420/04-29, vydaným dňa 21. 02. 2007, zasielaným dňa 21. 05. 2007 a dňa 10. 07. 2007 na adresu, ktorá nebola vtom čase miestom podnikania sťažovateľky...»

Sťažovateľka danosť právomoci ústavného súdu a zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu odôvodnila takto:

«Sťažovateľka na základe vyššie uvedeného žiada súd o ochranu svojich základných práv, ktorú nemohla uplatniť v konaní pred všeobecnými súdmi nie kvôli vlastnému pochybeniu, ale pre nezákonný postup Okresného súdu Bratislava II. Z uvedeného vyplýva, že Ústavný súd Slovenskej republiky je oprávnený a povinný vo veci konať...»

Ústavný súd Slovenskej republiky už v uznesení, sp. zn. III. ÚS 186/02, zo dňa 28. 11. 2002 vyslovil: „Lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ktorá sa pri rozhodnutí počíta od jeho právoplatnosti, by mala vyjadrovať dobu, ktorá je postačujúca pre uplatnenie účinnej ústavnej ochrany sťažovateľom a zároveň rešpektuje aj princíp právnej istoty. Aby uvedené požiadavky splňala, môže začať plynúť len vtedy, pokiaľ bolo právoplatné rozhodnutie sťažovateľovi náležité oznámené. Ak sa tak nestalo, táto lehota nemôže začať plynúť...“

Sťažovateľka bola oboznámená s uznesením Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 37 Er 1420/04-29, zo dňa 21. 02. 2007 až JUDr. Vladimírom Kotrlom, súdnym exekútorom,

ktorý predmetné uznesenie, sp. zn. 37 Er 1420/04-29, sťažovateľke (resp. jej účtovníkovi) doručil prostredníctvom faxu dňa 08. 07. 2009... Lehota na podanie sťažnosti uplynie dňa 08. 09. 2009, teda sťažovateľka tak prostredníctvom svojho právneho zástupcu predkladá sťažnosť v zákonom stanovenej lehote...»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol takto:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 37 Er 1420/2004-29, zo dňa 21. 02.2007, bolo porušené.

3. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 37 Er 1420/2004-29, zo dňa 21. 02. 2007, zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

V súlade s ust. § 11 ods. 2 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb si sťažovateľka voči Okresnému súdu Bratislava II zároveň uplatňuje aj náhradu trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu sťažovateľky..., v celkovej sume 292,38 €..., ktorú je povinný Okresný súd Bratislava II zaplatiť do dvoch mesiacov do právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade okresného súdu a krajského súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka ako povinná v exekučnom konaní podala proti upovedomeniu o začatí exekúcie námietky, ktoré však neboli podpísané. Po podaní námietok tieto dodatočne podpísala na okresnom súde sestra sťažovateľky ako jej zástupkyňa na základe plnej moci, ktorú súčasne predložila okresnému súdu. Okresný súd po preskúmaní plnej moci

predloženej sestrou sťažovateľky dospel k záveru, že podľa nej nebola sestra sťažovateľky oprávnená na jej zastupovanie (a teda ani na podpísanie námietok) v tomto exekučnom konaní, a preto uznesením z 21. februára 2007 odmietol námietky sťažovateľky z dôvodu ich podania neoprávnenou osobou.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 1420/2004 a jeho uznesením z 21. februára 2007.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že okresný súd doručoval sťažovateľke uznesenie z 21. februára 2007 na adresu, ktorá síce v čase vydania tohto uznesenia bola jej miestom podnikania, avšak v čase doručovania tohto uznesenia už nebola miestom jej podnikania, čo vyplýva aj z verejne dostupných údajov živnostenského registra. Sťažovateľka uviedla, že v čase doručovania uznesenia okresného súdu z 21. februára 2007 sa nezdržiavala na adrese, na ktorú bola zásielka doručovaná, a preto *„nemohla mať vedomosť o tom, že jej bolo oznámené uloženie zásielky na pošte“*, čím jej bola *„odopretá možnosť prevziať si doručovanú zásielku v zákonnej lehote, oboznámiť sa s jej obsahom a podať proti uzneseniu opravný prostriedok“*, a tým došlo k porušeniu jej označeného základného práva postupom a uznesením okresného súdu z 21. februára 2007.

K porušeniu označeného základného práva sťažovateľky postupom a uznesením okresného súdu z 21. februára 2007 došlo podľa sťažovateľky aj tým, že ju okresný súd nevyzval na odstránenie vady, pre ktorú jej námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie odmietol, hoci podľa sťažovateľky bola táto vada odstrániteľná.

Danosť právomoci ústavného súdu sťažovateľka odôvodnila tým, že v dôsledku opísanej vady pri doručovaní uznesenie okresného súdu z 21. februára 2007 nemohla prevziať a podať proti nemu odvolanie, a tým *„ochranu svojich základných práv nemohla uplatniť v konaní pred všeobecnými súdmi nie kvôli vlastnému pochybeniu, ale pre nezákonný postup Okresného súdu Bratislava II“*.

Podľa sťažovateľky lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu je zachovaná, keďže sa prvýkrát oboznámila s uznesením okresného súdu z 21. februára 2007 (zaslaním tohto uznesenia sťažovateľke súdnym exekútorom v prebiehajúcom exekučnom konaní) v čase nepresahujúcom dva mesiace od podania sťažnosti ústavnému súdu.

V súlade s na vec sa vzťahujúcimi ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) proti uzneseniu okresného súdu z 21. februára 2007 o odmietnutí námietok proti upovedomeniu o začatí exekúcie je prípustné odvolanie a takéto uznesenie nadobúda právoplatnosť splnením dvoch základných zákonných podmienok, a to doručením uznesenia a márnym uplynutím odvolacej lehoty.

Podľa § 47 ods. 1 OSP do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd. Podľa odseku 2 ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihne, považuje sa deň, keď bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že v danom prípade okresný súd podmienku doručenia uznesenia z 21. februára 2007 považoval za preukázanú, tzv. fikciou doručenia podľa § 47 ods. 1 OSP.

Sťažovateľka namieta také vady pri doručovaní uznesenia okresného súdu z 21. februára 2007, ktoré svojím charakterom smerujú k spochybňovaniu naplnenia zákonných podmienok pre vznik zákonnej domnienky fikcie doručenia podľa § 47 ods. 1 OSP, t. j. jednej zákonnej podmienky pre nadobudnutie právoplatnosti uznesenia.

Za stavu, keď podľa sťažovateľky nebolo riadne doručené uznesenie okresného súdu z 21. februára 2007, a teda nemohlo ani nadobudnúť právoplatnosť (čo vyplýva z obsahu jej argumentácie), je právomoc ústavného súdu na preskúmanie predmetného uznesenia vylúčená. V takomto prípade sťažovateľka mala a má možnosť domáhať sa ochrany svojich práv využitím prístupných prostriedkov nápravy pred všeobecným súdom a namietať absenciu riadneho doručenia dotknutého uznesenia, nadobudnutie jeho právoplatnosti, a tým splnenia podmienok pre vedenie exekučného konania.

Námietky podľa § 50 Exekučného poriadku sú jedným z prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní. Nie je to však jediný prostriedok obrany povinného. Povinný má možnosť v prebiehajúcim exekučnom konaní podať návrh na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku (z dôvodu, že možno očakávať zastavenie exekúcie) alebo samostatne podať návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku bez ohľadu na to, či boli, alebo neboli podané námietky podľa § 50 Exekučného poriadku, prípadne sa takým námietkam nevyhovelo. Vyššia účinnosť návrhu na zastavenie exekúcie vo vzťahu k ochrane povinného vyplýva z toho, že proti rozhodnutiu o tomto návrhu je prípustné v prevažnej väčšine prípadov odvolanie, o ktorom sa rozhoduje v riadnom inštančnom postupe na súde vyššieho stupňa. Zo sťažnosti nevyplýva, že by bola sťažovateľka označené právne prostriedky nápravy proti exekúcii využila.

Ústavný súd preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2010